

**МИНИСТЕРСТВО ЗА ВНАТРЕШНИ РАБОТИ
СЕКТОР ЗА ВНАТРЕШНА КОНТРОЛА И ПРОФЕСИОНАЛНИ
СТАНДАРДИ**

Ев. број _____

20.12.2007 година

С к о п ј е

Поаѓајќи Уставните и законски надлежности на Министерството за внатрешни работи; имајќи ги предвид утврдените приоритети на Владата на Република Македонија за доследно спроведување на процесот на реформи во полицијата; за нулта толеранција на корупцијата; за креирање на ефикасна полициска служба која ќе биде сервис на граѓаните и успешно ќе се справува со сите форми на криминал, криминално однесување, вклучително и на сите појавни облици на организиран криминал, имајќи ги предвид надлежностите на Секторот за внатрешна контрола и професионални стандарди, со цел да придонесе во остварувањето на долгорочните стратешки цели на Министерството и полицијата, Секторот ја донесува следнава

**ПРОГРАМА ЗА РАБОТА ВО 2008 ГОД
И Н А**

1. Општи напомени

Со процесот на реформи во полицијата, Секторот за внатрешна контрола и професионални стандарди, се позиционира во Министерството за внатрешни работи и во целост се одвои од структурата на полицијата. Исто така, согласно Стратегијата, единствено Секторот остварува оперативни функции во извршувањето на работите од негова надлежност.

Вработените во Секторот за внатрешна контрола и професионални стандарди, своите задачи ги остваруваат во име и по налог на министерот за внатрешни работи.

Тоа подразбира дека согласно Законот за полиција и подзаконската легислатива, сите вработени во Министерството и полицијата се должни да соработуваат и на увид да им ги достават сите барани материјали кои се во врска со настан за кој вработените од Секторот водат постапка. Секое одбивање на

соработка повлекува и покренување постапка за утврдување на одговорноста.

Во сите случаи кога е потребно ангажирање на специјални истражни мерки и техники, Секторот за внатрешна контрола и професионални стандарди, како и до сега, тоа ќе го врши во непосредна соработка со соодветните служби од Одделот за организиран криминал, кои ги реализираат мерките, а Секторот ќе се јавува како краен корисник на добиените податоци и сознанија до кои е дојдено со нивната примена.

Во сите случаи на водење постапка од страна на Секторот, задолжително се изготвува Извештај, кој има формално пропишана форма – констатирана фактичка состојба, мислење за конкретниот настан со стручна оценка, како и мерки и препораки кои се обврзувачки за раководителите на организационите единици на чии вработени се однесува Извештајот.

Секторот за внатрешна контрола и професионални стандарди има широка лепеза надлежности, насочени кон констатирање на појавните облици на незаконито работење на полициските службеници; злоупотребите и пречекорувањата на службените и полициските овластувања; кршењето на корпусот човекови слободи и права во процесот на извршување на полициските работи; непочитувањето на пропишаните стандардни постапки и процедури во секој сегмент од полициското работење; појавните облици на корупција и коруптивно однесување во полицијата; разните облици на кршење на Полицискиот етички кодекс и Правилата за однесување во службата.

Токму од тие причини, во работата на овој Сектор се афирмираат принципите на стрчност, компетентност, објективност и професионалност во работењето.

2. Програмски активности

Работа на Секторот за внатрешна контрола, професионални стандарди и внатрешна ревизија во 2008 година ќе биде фокусирана на следниве приоритети:

- Натамошно јакнење на ефикасноста и ефективноста во работата на Секторот;
- Кадровско доекипирање на Секторот;
- Развивање на системот на перманентна обука за стручно усовршување на вработените од Секторот;
- Продолжување на процесот за материјално и техничко опремување на Секторот;

- Натомошно јакнење на соработката на Секторот со Одделот за организиран криминал, Основното Јавно Обвинителство и судовите;
- Имплементирање и следење на активностите поврзани со Антикорупциската програма на Министерството за внатрешни работи;
- Натомошно јакнење на соработката со народниот правобранител и невладиниот сектор;

2.1 **Натомошно јакнење на ефикасноста и ефективноста во работата на Секторот**

Во изминатиот едногодишен период, Секторот за внатрешна контрола и професионални стандарди спроведе тивка реорганизација, чии ефекти гласно оддекнаа во јавноста. Имено, дојде до целосно и јасно издвојување на Секторот од полициската структура и се трансформира во надзорно - контролен механизам на Министерството, врз работењето на полицијата; се направи неопходната декласификација на документите кои ја детерминираат работата на Секторот, тие станаа достапни не само до секој вработен во полицијата и Министерството, туку беа објавени на веб страната на Министерството, што овозможи нивна пристапност до секој граѓанин; се реализираа планираните обуки за 2007 година; се реализира проект на Европската Комисија преку Европската Агенција за Реконструкција за јакнење на капацитетите на Секторот; во голема мера се имплементира Антикорупциската програма на Министерството и што е особено значајно, значително се подобри соработката со Народниот правобранител и невладиниот сектор.

Како резултат на транспарентното работење, бројот на поднесоците во текот на 2007 година се зголеми за 45% во однос на 2006 година. Имајќи предвид дека основната задача на овој Сектор е водење ефикасна и ефективна борба против сите појавни облици на незаконито, нестручно, непрофесионално постапување на полицијата, постапување на полицијата со кое се кршат човековите слободи и права, останува како клучна приоритетна обврска подигањето на нивото на ефикасна и ефективна работа на Секторот. Во остварувањето на своите функции, Секторот мора да делува превентивно и да биде во функција на креирање на такви процедури и стандарди за постапување на полицијата кои се во склад со најдобрите европски практики и заеднички стандарди на полициско постапување. За да може оваа функција коректно да се остварува, неопходно е да се воспостави тесна соработка меѓу Секторот и бирото за јавна безбедност како стратешко и менаџмент

тело на полицијата. Како и до сега, низ систем на редовно информирање за пропустите, недореченостите во процедурите и несоодветната организациона или функционална поставеност на одредени организациони единици во полицијата, Секторот ќе даде конкретен придонес во моделирањето на организацијата и методологијата на работа на полицијата, ќе даде свој придонес кон поттикнувањето на ефикасноста во извршувањето на полициските работи.

Секторот, ќе биде фокусиран на превенцијата, ќе остварува нагласена контролна и надзорна функција, но во сите случаи каде што ќе бидат констатирани недоследности во примената и практикувањето на полициските овластувања; секаде каде што ќе се констатира отстапување од стандардните процедури пропишани со Правилникот за начинот на вршење на работите во полицијата; секаде каде што ќе се констатира злоупотреба на службените или на полициските овластувања; онаму каде што ќе се констатира корупција или коруптивно однесување, Секторот ќе ги документира тие случаи, соодветно ќе ги обработи, евидентира и ќе ги процесуира на начин кој ќе овозможи санкционирање на носителите на тие појави. Онаму каде што е констатирано сторено кривично дело, во консултации со надлежното Јавно Обвинителство, Секторот против сторителите ќе поднесува кривични пријави.

Исто така, Секторот ќе продолжи да спроведува постапки за утврдување на веродостојноста на наводите во поплаки од граѓани, претставки и анонимни пријави, истите ќе ги документира и во сите случаи каде што е познат скриптерот, во рокот утврден со закон ќе биде одговорено за констатираното и за преземените мерки. Во случаите кога за заокружување на проверките ќе биде потребно подолго време од рокот кој е утврден со законот за полиција – 30 дена, подносителот на претставката, пред истекот на утврдениот рок ќе биде писмено известен дека на случајот се работи, но дека е потребно повеќе време за утврдување на фактите по поднесокот. Подносителот мора да знае дека Секторот постапува и дека тој не е заборавен.

За да може да се подобри ефикасноста и ефективноста на работата на Секторот за внатрешна контрола, професионални стандарди и внатрешна ревизија, неопходно е:

- да се подобри материјалниот статус на вработените во Секторот ;
- да се конституира ново Одделение во Секторот – за аналитика и статистика;

Овие задачи се приоритетни и тие треба да бидат завршени во текот на првото полугодие од годината.

Задолжени за нивна реализација се помошникот на министерот кој раководи со Секторот и началниците на Одделенијата во Секторот.

2.2 **Кадровско доекипирање на Секторот**

Секторот за внатрешна контрола, во текот на изминатата 2007 година постапувал по околу 2000 предмети. Најголем број од тие предмети се претставки и поплаки од граѓани кои се однесуваат на случаи на повреда на некое од човековите слободи и права, дел се однесуваат непостапување, преземање мерки, како и на разни злоупотреби и пречекорувања на службените и полициски овластувања. Во овој број влегуваат и бројните предмети кои се водени по барање на Основното Јавно Обвинителство, од народниот правобранител и од поголем број невладини организации.

Сите предмети уредно се евидентирани, на најголем број од нив уредно и навремено е одговорено, но објективна пречка за квалитетно заокружување на постапките, за навремено и уредно доставување на одговорите по нив е кадровската не екипираност на Секторот.

Во рамките на активностите кои беа спроведени во оваа насока во почетокот на 2007 година, Секторот во своите редови донесе четворица нови извршители, кои ги реализираа планираните обуки и успешно се вклопија во извршувањето на работите во надлежност на Секторот. Кон крајот на 2007 година, по пат на Интернет оглас, екипирани се уште пет од слободните места во Секторот, но остануваат непополнети уште три места, од кои едно во Куманово и две во седиштето.

Од тие причини, неопходно е во почетокот на месец Февруари да се распише Интернет оглас за пополнување на систематизираните а не пополнети работни места во Секторот.

Задолжени за реализација на оваа задача се помошникот на министерот кој раководи со Секторот и началниците на Одделенија од секторот.

2.3 **Развивање на системот за перманентна обука на вработените во Секторот**

Во 2007 година, една од приоритетните задачи за Секторот беше воведувањето на систем за перманентна обука на вработените во Секторот.

За таа цел беше изготвена и донесена Програма за перманентна обука на вработените во секторот низ формата учење низ работа

(Програмата за обука е составен дел на Програмата за работа на Секторот за 2008 година).

Во реализацијата на Програмата за перманентна обука ќе бидат ангажирани експерти од ОБСЕ, ИЦИТАП, Полициската Академија, Одделот за организиран криминал, а во реализацијата на одредени содржини ќе бидат вклучени и претставници од Основното Јавно Обвинителство и Народниот правобранител.

Меѓутоа, се чувствува потреба од подготвување и реализирање на цел проект насочен кон поширока и сеопфатна обука на вработените, со цел да се изградат одржливи капацитети во рамките на Секторот кои ќе можат во целост да одговорат на потребите од ефикасна, ефективна и продуктивна контрола во работата на полицијата. Од тие причини, во текот на 2008 година е планиран курс за тренинг и обука на тренери, што ќе овозможи во идниот период да ги реализираме програмите со сопствени капацитети.

Кон крајот на месец Февруари 2008 година, завршува проектот за јакнење на капацитетите на Секторот за внатрешна контрола и професионални стандарди.

Од проектот, покрај извештаите за прогресот во работата на Секторот, дефинирани се и препораки, во која насока треба да се развива Секторот, како од организационен, така и од методолошки аспект.

Од особен значај за натамошното тековно извршување на задачите поврзани со надлежностите на Секторот е предложениот систем на медијаторство. Имено, идејата е, оние случаи на непристојно однесување на полициските службеници, да се воспостави механизам на разрешување со медијаторство од страна на дежурните раководители во полициските станици. На овој начин, би се заштедило време, енергија и ангажман на еден голем механизам, а ефектот би бил сведен на истото што може да се заврши преку медијаторство од надлежен старешина.

За оваа цел, неопходно е да се реализира и програмата за обука на дежурните полициски службеници во полициските станици за медијаторство, како оваа идеја би се реализирала на најдобар можен начин.

Помошникот на министерот кој раководи со работата на Секторот ги има сите овластувања и одговорности околу договарањето, креирањето и реализацијата на активностите опфатени во оваа точка.

Во оваа насока тој е одговорен и за реализацијата на годишната Програма за перманентна обука.

2.4 Продолжување на процесот на материјално и техничко опремување на Секторот

Независниот статус во извршувањето на задачите кои се ставени во надлежност на Секторот за внатрешна контрола и професионални стандарди, докрај и целосно не може да се оствари без соодветната материјално техничка опременост.

Во текот на изминатата година направен е крупен исчекор во насока на соодветно информатичко опремување на Секторот.

Имено, преку донација од ICITAP Секторот доби 21 персонален компјутер и наменско и независно софтверско решение, кое во целост ги покрива потребите за нормално, феикасно и ефективно работење. Министерството обезбеди уште девет персонални компјутери, така што денес сите вработени во Секторот имаат свој компјутер, кој меѓу себе е мрежно поврзан со висок степен на заштита. Самото софтверско решение овозможува три приоритети во системот, што значи, дека преку компјутерот, непосредниот раководител може да оствари увид во работата на вработените во Одделението, а помошникот министер има увид во работата на сите вработени во Секторот.

На овој начин, Секторот целосно се опреми со информатичка техника и соодветна поддршка, но останува обврската во текот на 2008 година да бидат реализирани обуки за соодветно користење на новиот софтверски систем за потребите на Секторот.

Во поглед на возилата, Секторот располага со пет возила, кои не ги задоволуваат вистинските потреби, но во рамките на финансиските можности на Министерството, перманентно се прават напори да се обезбеди дополнителен број возила.

Европската Агенција за Реконструкција во месец Ноември, отстапи одредена опрема на Министерството, која беше користена во реализацијата на проектот RIC. Од донираната опрема на Секторот за внатрешна контрола и професионални стандарди беа отстапени три печатари, три лап топ компјутери и три диктафони.

За потребите на Секторот, ќе биде неопходно во 2008 година, да бидат дополнително набавени уште три дрегери за проверка на алкохол во крвта.

Со ваква материјално техничка опременост, создадени се услови Секторот да ги остварува своите функции на соодветен начин и пред се ефикасно и ефективно.

Реализацијата на овие планирани, извесни активности, е обврска на помошникот на министерот кој раководи со Секторот.

2.5. Натомошно јакнење на соработката на Секторот со Одделот за организиран криминал, Основното јавно обвинителство и судот

За законито и ефективно водење на постапките кои Секторот за внатрешна контрола, професионални стандарди и внатрешна ревизија ги спроведува, во случаите каде што постои основано сомнение дека станува збор за докажување на казниви дела, особено на дела кои имаат елементи на организиран криминал, нужно е да се воспостави соодветен систем на меѓусебна комуникација и соработка, кој ќе овозможи брзо и ефикасно откривање на сите инволвирани, документирање и нивно процесуирање.

Особено е значајно, во случаите кога ќе се оцени за потребно да се ангажираат и применат специјалните истражни техники и методи, комуникацијата да се одвива брзо, без бирократски пречки и координирано меѓу сите субјекти вклучени во системот на казнен прогон.

Во оваа насока, потребно е да се пропишат и соодветни процедури за соработка на Секторот со Одделот за организиран криминал, додека со Основното Јавно обвинителство, во рамките на потпишаниот Меморандум за соработка, да се подобрат релациите и начинот на меѓусебно информирање.

Оваа задача е во надлежност на помошникот на министерот кој раководи со Секторот, началникот на Одделот за организиран криминал, началникот на Централните полициски служби, директорот на Бирото за јавна безбедност и на министерот за внатрешни работи.

2.6 Имплементација и следење на активностите поврзани со Антикорупциската програма на Министерството за внатрешни работи

На самиот крај на 2006 година беше донесена Антикорупциската програма на Министерството за внатрешни работи. До крајот на 2007 година, Секторот за внатрешна контрола и професионални стандарди, ќе понуди до министерот за внатрешни работи нова Антикорупциска програма, со акциски план и временска рамка за нејзина реализација.

Новата програма, за основа ја има Антикорупциската програма од 2006 година, но во неа се прочистени оние работи кои беа реализирани во 2007, а се додадени нови содржини, соодветно на воочените потреби од планско постапување и реагирање на секој вид корупција и корупциско однесување.

Меѓутоа, реализацијата и оделотворувањето на Антикоруписката програма, нужно наметнуваат потреба од нејзина операционализација во сите служби на Министерството и полицијата.

Секторот за внатрешна контрола и професионални стандарди надлежен да ја изготви и предложи Антикоруписката програма, но едновремено е надлежен да ја следи нејзината имплементација.

Самата Антикоруписка програма има за цел да ја дефинира корупцијата и актите на корупција во полицијата; да изгради систем на мерки со кои ќе се стесни и ограничи просторот за корупција и коруптивно однесување и да воспостави механизми на ефикасна контрола на тој простор, кои ќе овозможат благовремено идентификување на корупцијата и санкционирање на сите случаи кои ќе бидат докажани.

Имплементацијата на Антикоруписката програма е задача на сите раководители на организационите единици во Министерството и полицијата, но Секторот има задача перманентно да ги следи активностите за нејзина целосна имплементација, да ги насочува мерките кои ќе се преземаат во таа насока и конечно, има задача да води постапки за утврдување на фактичката состојба во сите случаи на сомнение дека постои корупција или коруптивно однесување и таквите случаи соодветно да ги санкционира.

Овие активности не се лимитирани ниту со време, ниту со простор, затоа, одговорноста за организацијата и примената на мерките и активностите кои произлегуваат од Антикоруписката програма е пред се на помошникот на министерот кој раководи со Секторот, на началниците на Одделенијата во Секторот, како и на сите вработени во него.

2.7 Натамошно јакнење на соработката со народниот правобранител и невладиниот сектор

Позицијата на народниот правобранител е дефинирана во Закон за Народниот правобранител. Неговите законски овластувања се многу широки и засегаат во сите сфери на општественото живеење. Основната функција на народниот правобранител е да дава правна помош и да ги штити основните права и слободи на граѓаните во сите случаи кога тие им се загрозени, без разлика на тоа од кој орган или институција тоа се чини.

Граѓанскиот сектор, преку невладините организации денес исто така претставуваат значаен фактор во заштитата на корпусот човекови слободи и права. Одреден број невладини организации пружаат и бесплатна правна помош на граѓаните во случаите кога институциите на државата неосновано засегаат во основните слободи и права или во приватноста на граѓаните.

Ваквата позиција на народниот правобранител, но и на невладините организации несомнено создава многу заеднички допирни точки во предметот на нивната работа со содржините на работа на Секторот за внатрешна контрола и професионални стандарди. Трите субјекти имаат заедничка цел, соодветна заштита на основните човекови слободи и права и владеење на правото поеднакво за сите.

Токму поаѓајќи од заедничкиот именител, соработката на Секторот со народниот правобранител и невладините организации во 2008 година уште повеќе ќе се интензивира.

Планирано е одржување на заеднички обуки, насловени како – Повеќе аспекти на една цел. На овие обуки, покрај вработените во Секторот, активно ќе партиципираат претставници од канцеларијата на народниот правобранител, како и претставници од невладиниот сектор. Овие обуки е планирано да се реализираат во текот на месеците Септември и Октомври.

3. Операционализирање на Програмата за работа во 2007 година

Оваа Програма за работа на Секторот за внатрешна контрола, професионални стандарди и внатрешна ревизија за 2008 година, претставува основа за изработка на Акционен план со временска рамка за реализирање на секој сегмент опфатен во неа.

Се задолжуваат началниците на Одделенијата во состав на Секторот за внатрешна контрола, професионални стандарди и внатрешна ревизија, да изготват Акционен план за секоја од планираните активности, со временска рамка за нивна реализација.

Овој план и активностите кои произледуваат од него се обврзувачки за сите вработени во Секторот.

**ПОМОШНИК НА МИНИСТЕРОТ,
Воислав Зафировски**